

Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Исәнсеф авыл жирлеге советының IV чакырылыш XVI-е утырышы

РЕШЕНИЕ

12.11. 2021 г.

КАРАР

№31

Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Исәнсеф авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендәге муниципаль контроль турындагы нигезләмәне раслау хакында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 14 статьясындагы 1 өлешенең 19 пункты, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, Мөслим муниципаль районы Исәнсеф авыл жирлеге Советы **КАРАР БИРДЕ:**

1. Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Исәнсеф авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында күшымтада бирелгән Нигезләмәне расларга.

2. Әлеге каарны Мөслим муниципаль районының Исәнсеф авыл жирлеге рәсми сайтында һәм Татарстан Республикасы <http://pravo.tatarstan.ru> хокукий мәгълүматының рәсми порталында бастырып чыгарырга.

3. Әлеге каар, Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Исәнсеф авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендәге муниципаль контроль турындагы нигезләмәнең 5 бүлегендәге нигезләмәләреннән тыш, рәсми басылып чыккан көненнән, әмма 2022 елның 1 гыйнварыннан иртәрәк булмаган вакытта үз көченә керә.

4. Әлеге каарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемә алам.

Исәнсеф авыл жирлеге башлыгы

И. А. Салихов

Татарстан Республикасы
Мөслим муниципаль районы
Исәнсеф авыл жирлеге
Советының 2021 елның
« 19 » ноябрь 30 номерлы
карасына
1 нче күшымта

**Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Исәнсеф авыл жирлеге
территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында
нигезләмә**

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Өлеге Нигезләмә Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы территорииясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру тәртибен (алга таба – төзекләндерү өлкәсендә контроль) билгели.

1.2. Төзекләндерү өлкәсендә контроль предметы булып Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Исәнсеф авыл жирлеге территорииясендә төзекләндерү кагыйдәләренең (алга таба – төзекләндерү кагыйдәләре), социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктуралары объектларыннан һәм күрсәтелә торган хезмәтләрдән инвалидларның файдалана алуын тәэммин иту таләпләренең (алга таба шулай ук – мәжбүри таләпләр) юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр, гражданнар (алга таба - контрольдә тотыла торган затлар) үтәлеше тора.

1.3. Төзекләндерү өлкәсендә контроль Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Исәнсеф авыл жирлеге Башкарма комитетының вазыйфаи затлары (алга таба – Башкарма комитеты) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

1.4. Башкарма комитетының төзекләндерү өлкәсендә контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи затлары булып Мөслим муниципаль районы Исәнсеф авыл жирлеге Башкарма комитеты житәкчесе тора (алга таба шулай ук – контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи затлар). Башкарма комитетының күрсәтелгән вазыйфаи затларының вазыйфаи бурычларына аларның вазыйфаи инструкциясе нигезендә төзекләндерү өлкәсендә контроль вәкаләтләрен гамәлгә ашыру керә.

Тикшерүне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи затлар төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар нигезендә хокукларга, бурычларга ия булалар һәм жаваплы булалар.

1.5. Төзекләндерү, профилактик чаралар, контроль чаралар оештыру һәм үткәрү өлкәсендә контролъне гамәлгә ашыруга бәйле мәнәсәбәтләргә карата «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезләмәләре кулланыла.

1.6. Башкарма комитеты Төзекләндерү кагыйдәләренең түбәндәгеләрне үз эченә алган үтәлешен тикшереп тора:

- 1) янәшәдәге территорияләрне карап тоту буенча мәжбүри таләпләр;
- 2) элементларны һәм төзекләндерү объектларын тоту буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән таләпләр:

- торак булмаган биналарның, төзелмәләренең, корылмаларның фасадларын, биналарның, корылмаларның башка стеналарын, шулай ук төзекләндерүнен һәм җәмәгать урыннарының башка элементларын карап тоту;

- инженерлык корылмаларын эксплуатацияләү өчен кирәkle мәгълүматны үз эченә алган махсус тамгалар, язулар эчтәлеге буенча;

- Татарстан Республикасы норматив хокукий актларында һәм Төзекләндерү кагыйдәләрендә билгеләнгән жир эшләрен башкару тәртибенә туры китереп бирелә торган жир эшләрен башкаруга рөхсәт нигезендә жир эшләрен башкару;

3) Татарстан Республикасы Мәслим муниципаль районы Исәнсеф авыл жирлеге территорииясен кышкы чорда жыештыру буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән, биналарның, корылмаларның түбәләрен кардан, боздан һәм асылынып торучы боз сөнгеләреннән чистарту чараларын үткәрүне дә кертеп;

4) Татарстан Республикасы Мәслим муниципаль районы Исәнсеф авыл жирлеге территорииясендә каранти, агулы һәм чүп үләннәрен ачыклау, аларга каршы көрәш, локальләшү, аларның учакларын юкка чыгару буенча мәжбүри таләпләрне дә кертеп, жәйге чорда муниципаль район территорииясен жыештыру буенча мәжбүри таләпләр;

5) янғынга каршы махсус режим гамәлдә булган чорда янғын куркынычсызлыгының өстәмә таләпләре;

6) гомуми файдаланудагы территорияләрдә жир асты коммуникацияләрен салу, яңадан урнаштыру, ремонтлау һәм карап тоту буенча мәжбүри таләпләр;

7) яшел утыртмаларны утырту, саклау һәм карап тоту буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән порубочка билеты һәм (яисә) агач һәм куакларны күчереп утырту буенча мәжбүри таләпләр, әгәр мондый документлар (йөкләү билеты, күчереп утыртуга

рөхсөт) очракларны төзекләндерү қагыйдәләрендә билгеләнгән очракларда бирелергә тиеш;

8) каты коммуналь калдыкларны күшү буенча мәжбүри таләпләр;

Башкарма комитеты үз компетенцияләре чикләрендә тикшереп торырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан бирелгән мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турындағы курсәтмәләрнен үтәлешен тикшереп тора.

1.7. Әлеге Нигезләмәдә төзекләндерү элементлары дигәндә декоратив, техник, планлаштыру, конструктив җайланмалар, яшелләндерү элементлары, жиһазларның һәм бизәлешнең төрле төрләре, шул исәптән биналарның, төзелешләрнен, корылмаларның фасадлары, кече архитектура формалары, стационар булмаган корылмалар, территорияне төзекләндерүнен состав өлеше буларак кулланыла торган мәгълүмати щитлар һәм курсәткечләр аңлашыла.

Әлеге Нигезләмәдә төзекләндерү объектлары дигәндә төрле функциональ билгеләнештәге территорияләр аңлашыла, аларда төзекләндерү эшчәнлеге алыш барыла, шул исәптән:

1) планлаштыру структурасы элементлары (зоналар (массивлар), районнар (шул исәптән торак районнар, микрорайоннар, кварталлар, сәнәгать районнары), гражданнарның коммерциягә қарамаган бакчачылық, яшелчәчелек берләшмәләре урнаштыру территорияләре);

2) урам-юл чөлтәре элементлары (аллеялар, бульварлар, магистральләр, тыкрыклар, мәйданнар, юллар, проспектлар, тыкрыклар, юл чатлары, төшү, трактлар, тупиклар, урамнар, шоссе);

3) ишегалды территорияләре;

4) балалар һәм спорт мәйданчыклары;

5) хайваннарны йөрту өчен мәйданчыклар;

6) парковкалар (парковка урыннары);

7) парклар, скверлар, башка яшел зоналар;

8) техник һәм санитар-яклау зоналары;

Әлеге Нигезләмәдә киртәләүче җайланмалар дигәндә капкалар, калиткалар, шлагбаумнар аңлашыла, шул исәптән автомат рәвештә, һәм декоратив коймалар (коймалар).

1.8. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда хәвеф-хәтәрләрне бәяләү һәм идарә итү системасы кулланылмый.

2. Закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычларын профилактикалау

2.1. Башкарма комитеты төзекләндерү өлкәсендә, шул исәптән профилактик чаралар үткәру юлы белән, контрольне гамәлгә ашыра.

2.2. Профилактика чаралары Башкарма комитеты тарафыннан контрольдә тотучы затларның мәжбүри таләпләрне намус белән үтәүне стимуллаштыру, мәжбүри таләпләрне бозуга һәм (яки) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерүгә китерердәй шартларны, сәбәпләрне һәм факторларны бетерү һәм мәжбүри таләпләрне контролльдә тотучы затларга житкерү, аларны үтәү ысуулларын үтәү максатларында гамәлгә ашырыла.

2.3. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда зыян (зарар) китерү куркынычын киметүгә юнәлдерелгән профилактик чаралар үткәру контроль чараларын үткәрүгә карата ёстенлекле санала.

2.4. Профилактик чаралар Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан расланган тәртиптә закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычын профилактикалау программыны нигезендә гамәлгә ашырыла, шулай ук зыян китерү куркынычын профилактикалау программында каралмаган профилактик чаралар да үткәрелергә мөмкин.

Профилактик чаралар үткәргәндә контроль объектларының закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерүен турыйдан-туры куркыныч тудыруы яки мондый зыян (зарар) китерелүе ачыкланса, төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи зат бу хакта кичекмәстән Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Исәнсеф авыл жирлеге башлыгына (башлык урынбасарына) контроль чаралар үткәру турында карап кабул итү өчен хәбәр жибәрә.

2.5. Төзекләндерү өлкәсендә Башкарма комитеты контроль башкарганда түбәндәге профилактик чаралар төрләре уздырыла ала:

- 1) мәгълүмат бирү;
- 2) хокук куллану практикасын гомумиләштерү;
- 3) кисәтүләр игълан итү;
- 4) консультация бирү;
- 5) профилактик барып кайту (визит).

2.6. Мәгълүмат бирү мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча Башкарма комитеты тарафыннан тиешле мәгълүматларны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә Башкарма комитетының рәсми сайтында (алга таба –

Башкарма комитетының рәсми сайты) контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлектә (махсус бүлеккә керү Башкарма комитеты рәсми сайтының баш (төп) битеннән башкарлырыга тиеш), массакүләм мәгълүмат чараларында, дәүләт мәгълүмат системаларында контрольдә тотылучы затларның шәхси кабинетларында (алар булганда) һәм башка рәвешләрдә урнаштыру юлы белән гамәлгә ашырыла.

Башкарма комитеты «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 46 статьясындагы З өлешендә қаралган белешмәләрне контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлектә Башкарма комитетының рәсми сайтында урнаштырырга һәм ярдәм итәргә тиеш.

Башкарма комитеты шулай ук Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Исәнсеф авыл жирлеге халкына гражданнарының җыелышларында һәм конференцияләрендә контроль объектларына карата қуелган мәжбүри таләпләр турында хәбәр итәргә хокуклы.

2.7. Хокук куллану практикасын гомумиләштерү Башкарма комитеты тарафыннан үткәрелгән контроль чаралар һәм аларның нәтижәләре турында мәгълүматларны җюю һәм анализлау ярдәмендә гамәлгә ашырыла.

Хокук куллану практикасын контролльдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан гомумиләштерү нәтижәләре буенча ел саен төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру буенча хокук куллану практикасын гомумиләштерү нәтижәләрен үз эченә алган һәм Башкарма комитеты житәкчесе тарафыннан имзаланган күрсәтмә белән раслана торган доклад әзерләнә. Әлеге доклад, хисап елыннан соң килүче елның 1 июленә кадәр, Башкарма комитетының рәсми сайтында контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлектә урнаштырыла.

2.8. Мәжбүри таләпләрне бозуның ярамавы турындагы кисәту һәм мәжбүри таләпләрне үтәүне тәэммин итү чараларын күрү турындагы тәкъдим, Башкарма комитетына мәжбүри таләпләрнен әзерләнә торган бозылулары яисә мәжбүри таләпләрне бозуның билгеләре турындагы белешмәләр булган очракта һәм (яисә) мәжбүри таләпләрне бозуның закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китергәнлеге яисә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычы тудырган очракта, контролльдә тотыла торган затка игълан ителә. Кисәтүләр Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Исәнсеф авыл жирлеге башлыгы (башлык урынбасары) тарафыннан әлеге белешмәләр алынганнын соң 30 көннән дә соңга калмыйча игълан ителә (кул куела). Кисәту язма рәвештә яисә

электрон документ рәвешендә рәсмиләштерелә һәм контролъдә тотучы зат адресына жибәрелә.

Мәжбүри таләпләрне бозу ярамаганлығы турында кисәту «Контроль (күзәтчелек) органы тарафыннан кулланыла торган документларның типлаштырылган формалары турында» 2021 елның 31 мартандагы 151 номерлы Россия Федерациясе Икътисади үсеш министрлығы боерыгы белән расланган форма нигезендә рәсмиләштерелә.

Мәжбүри таләпләрне бозуның ярамаганлығы турында хәбәр ителә торган кисәтүләр теркәү номерын бирү белән кисәтүләрне исәпкә алу журналында теркәлә.

Мәжбүри таләпләрне бозуның ярамаганлығы турында Башкарма комитеты тарафыннан кисәту хәбәр ителгән очракта, контролъдә торучы торган зат курсәтелгән кисәтүгә карата ризасызылыш белдерергә хокуклы. Кисәтүгә карата ризасызылыш алынганнан соң 30 көн эчендә Башкарма комитеты тарафыннан карала. Каршылыкларны карау нәтиҗәсендә контролъдә торучы затка язмача яки электрон документ формасында ризалыш яки риза булмау турында мәгълүмат белән җавап жибәрелә. Ризасызылыш белән килешмәгән очракта җавапта тиешле нигезләмәләр курсәтелә.

2.9. Контрольдә торучы затларга консультация бирү контролъне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан телефон аша, видео-конференц-элемтә аша, шәхси кабул итүдә яки профилактик чаралар, контроль чаралар үткәргәндә гамәлгә ашырыла һәм 15 минуттан артмаска тиеш.

Гражданнарны шәхси кабул итү Татарстан Республикасы Мәслим муниципаль районы Исәнсеф авыл жирлеге Башлыгы (башлык урынбасары) һәм (яки) муниципаль урман контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан үткәрелә. Кабул итү урыны, шулай ук кабул итү өчен билгеләнгән көннәр һәм сәгатьләр турында мәгълүмат Башкарма комитетының рәсми сайтында контроль әшчәнлегенә багышланган махсус бүлектә урнаштырыла.

Консультация бирү телдән яки язма формада тубәндәге мәсьәләләр буенча башкарыла:

- 1) төзекләндерү өлкәсендә контроль оештыру һәм гамәлгә ашыру;
- 2) әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән контроль чараларны гамәлгә ашыру тәртибе;
- 3) тикшереп торуны гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи затларның гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять белдерү тәртибе;
- 4) аларның үтәлешен бәяләү контроль чаралар қысаларында Башкарма комитеты тарафыннан гамәлгә ашырыла торган мәжбүри таләпләрне үз эченә алган норматив хокукий актлар (аларның аерым нигезләмәләре) турында мәгълүмат алу.

Контрольдә тотучы затларга телдән консультация бирү шулай ук гражданнарның жыелышларында һәм конференцияләрендә дә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

2.10. Язма рәвештә консультация бирүне тикшереп торуны вәкаләтле вазыйфаи зат түбәндәге очракларда гамәлгә ашыра:

1) контрольдә тотучы зат тарафыннан консультация бирү мәсьәләләре буенча язмача җавап бирү турында язма гарызнамә тапшырылган;

2) консультацияләр бирү вакытында куелган сорауларга телдән җавап биреп бетерү мөмкин түгел;

3) куелган сорауларга җавап өстәмә белешмәләр соратып алуны таләп итә.

Консультацияләүне гамәлгә ашырганда, тикшереп торуны башкарырга вәкаләтле вазыйфаи зат Россия Федерациясе законнары нигезендә файдалану мөмкинлеге чикләнгән мәгълүматның конфиденциальлеген сакларга тиеш.

Конкрет контроль чараны, вазыйфаи затларның контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле карапларын һәм (яисә) гамәлләрен бәяләүне үз эченә алган мәгълүмат, контроль чараның башка катнашучылары, шулай ук экспертиза, сынаулар кысаларында уздырылган нәтижәләр бирелә алмый.

Тикшерүне башкарырга вәкаләтле мәгълүм вазыйфаи затка өверелгән мәгълүмат кинәш бирү барышында мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча контрольдә тотыла торган затны бәяләү максатларында Башкарма комитеты тарафыннан файдаланыла алмый.

Контроль башкарырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан консультацияләрне исәпкә алу журналы алып барыла.

Башкарма комитетына контрольдә торучы затларның һәм аларның вәкилләренең биш һәм аннан күбрәк бер төрле мөрәҗәгатьләре кергән очракта, консультация бирү Башкарма комитетының рәсми сайтында контроль эшчәнлегенә багышланган максус бүлектә Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Исәнсеф авыл жирлеге Башлыгы (башлыгы урынбасары) яки контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи зат имза куйган язма аңлатма урнаштыру юлы белән гамәлгә ашырыла.

2.11. Профилактик визит контрольдә торучы затның эшчәнлек алып бару урыны буенча профилактик әңгәмә рәвешендә яисә видео-конференц-элемтәдән файдалану юлы белән үткәрелә.

Профилактик визит барышында контрольдә торучы затка үз эшчәнлегенә карата яисә аңа караган контроль объектларына карата куелган мәжбүри таләпләр турында хәбәр ителә.

Профилактик визит барышында контрольдә торучы затларга мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында күрсәтмәләр бирелми. Профилактика визиты барышында контрольдә торучы зат тарафыннан алынган аңлатмалар киңәш биру характерына ия.

3. Контроль чаралар һәм контроль гамәлләр башкару

3.1. Төзекләндөрү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда Башкарма комитеты күрсәтелгән чаралар қысаларында контроль чараларның һәм контроль гамәлләрнең түбәндәге төрләре үткәрелергә мөмкин:

- 1) инспекция визиты (карау, сораштыру, мәжбүри таләпләр нигезендә контрольдә торучы затның (аның филиалларының, вәкиллекләренен, аерымланган структур бүлекчәләренең) урнашу (эшчәнлек алып бару) урынында булырга тиешле документларны сорату, язма аңлатмалар алу, инструменталь тикшерүләр ярдәмендә);
- 2) рейд тикшерүе (карау, сораштыру, язма аңлатмалар алу, документлар сорату, инструменталь тикшерүләр сынаулар, экспертиза ярдәмендә);
- 3) документар тикшерү (язма аңлатмалар алу, документлар сорату, экспертиза ярдәмендә);
- 4) урынга барып тикшерү (карау, сораштыру, язма аңлатмалар алу, документлар сорату, инструменталь тикшерү, сынаулар, экспертиза ярдәмендә);
- 5) мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәту (территорияләрне төзекләндөрү өлкәсендә контроль объектлары турындагы белешмәләрне, шул исәптән ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек барышында керә торган күрсәткечләрне, шулай ук дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларында булган белешмәләрне, «Интернет» челтәрендәге күрсәткечләрне, шулай ук фотога һәм кинога тәшерү, видеога яздыру функцияләре булган хокук бозуларны теркәү техник чараларының автоматик режимда эшләүче белешмәләрдән файдаланып алынган белешмәләрне, контроль астындагы затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне, шулай ук дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларында булган белешмәләрне, гомуми файдалана алырлык башка белешмәләрне, шулай ук автоматик режимда эшли торган белешмәләрне;
- 6) урынга барып тикшерү (карау, инструменталь тикшерү (видеоязма кулланып), сынаулар, экспертиза ярдәмендә).

3.2. Мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәту һәм урынга барып тикшерү Башкарма комитеты тарафыннан контрольдә торучы затлар белән хезмәттәшлекsez үткәрелә.

3.3. Әлеге Нигезлөмәнең 3.1 пункттындагы 1-4 пунктчаларында курсәтелгән контроль чарапар планнан тыш чарапар формасында үткәрелә.

Планнан тыш контроль чарапар бары тик прокуратура органнары белән килештерелгәннән соң гына үткәрелергә мөмкин.

3.4. Контрольдә торучы затлар белән үзара хезмәттәшлек итү белән уздырыла торган контроль чарапарны үткәру өчен нигез булып түбәндәгеләр тора:

1) Башкарма комитетына гражданнар һәм оешмалар мәрәҗәгатьләре (гаризалары) килгәндә, дәүләт хакимиите органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, массакүләм мәгълүмат чарапарыннан мәгълүмат алышанды закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү турында яисә зыян (зарар) китерү куркынычы турында белешмәләр булу, шулай ук контроль чарапар уздыру нәтижәсендә, үзара хезмәттәшлексез контроль чарапарны да кертеп, мондый белешмәләрне, шул исәптән башка контрольдә тотыла торган затларга карата да алу.

2) Россия Федерациясе Президенты курсәтмәсе, Россия Федерациисе Хөкүмәтенең контрольдә торучы конкрет затларга карата контроль чарапар үткәру турында курсәтмәсе;

3) прокуратура органнарына кергән материаллар һәм мәрәҗәгатьләр буенча законнарның үтәлешенә, кеше һәм граждан хокукларының һәм ирекләренең үтәлешенә күзәтчелек итү кысаларында контроль чара үткәру турында прокурор таләбе;

4) ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуны бетерү турында курсәтмәнең үтәлү вакыты чыгу – контрольдә торучы зат тарафыннан бирелгән курсәтмә белән билгеләнгән документлар һәм белешмәләр тапшырылмаган яки бирелгән документлар һәм белешмәләр нигезендә ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуны бетерү турында курсәтмәнең үтәлеше турында нәтижә ясау мөмкин түгел.

3.5. Контрольдә торучы зат белән хезмәттәшлектә үткәрелә торган контроль чарапар Башкарма комитетының контроль чарапарны үткәру турында курсәтмәсе нигезендә үткәрелә.

3.6. Башкарма комитетының закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү турындагы яисә зыян китерү куркынычы турындагы белешмәләр нигезендә контроль чара уздыру турында курсәтмәсе кабул ителгән очракта, мондый курсәтмә төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи затның контроль чарасын уздыру турында дәлилләнгән күзаллавы нигезендә кабул ителә.

3.7. Контрольдә торучы затлар белән үзара хезмәттәшлектән башка үткәрелә торган контроль чарапар, Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы

Исәнсеф авыл жирлеге башлыгы (башлык урынбасары) биреме, Башкарма комитетының эш планындагы биреме нигезендә, шул исәптән «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән очракларда, контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан үткәрелә.

3.8. Гражданнарга, юридик затларга һәм шәхси эшмәкәрләргә карата контроль чаралар «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы федераль закон нигезендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан үткәрелә.

3.9. Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне оештырганда һәм гамәлгә ашырганда Башкарма комитеты ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында, әлеге документлар һәм (яки) белешмәләр алар карамагында булган башка органнардан яисә курсәтелгән органнар буйсынуындагы оешмалардан, шул исәптән электрон формада, документларны һәм (яки) белешмәләне түләүсез нигездә ала. Курсәтелгән документлар һәм (яисә) белешмәләр исемлеге, аларны тапшыру тәртибе һәм сроклары Россия Федерациясе Хәкүмәтенен 2016 елның 19 апрелендәге 724-р номерлы боерығы белән расланган документлар һәм (яисә) сорала торган һәм ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында дәүләт контроле (кузәтчелеге) органнары, жирле үзидарә органнары яки дәүләт органнары яки жирле үзидарә органнары карамагындагы оешмалар тарафыннан тикшерүләр оештырганда һәм уздырганда дәүләт контроле органнары, муниципаль контроль органнары яки жирле үзидарә органнары карамагындагы оешмалар тарафыннан соратып алына торган документлар һәм (яисә) белешмәләр булган документлар һәм (яисә) белешмәләр ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында бирелгән документлар һәм (яисә) курсәтелгән органнардан алынган белешмәләрне һәм (яисә) белешмәләр биру қагыйдәләре белән билгеләнгән, алар Россия Федерациясе Хәкүмәтенен 2021 елның 6 мартандагы «Дәүләт контролен (кузәтчелеген), муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек турында» 338 номерлы карары белән расланган.

3.10. Контрольлек ителүче зат булган шәхси эшмәкәр, гражданин, палатага контроль чарасын үткәргәндә булу мөмкинлеге булмау турында мәгълүмат бирергә хокуклы, шуңа бәйле рәвештә контроль чараны уздыру палата тарафыннан шәхси

эшмәкәрнең, гражданинның әлеге мөрәжәгатенә сәбәп булган хәлләрне бетеру өчен кирәклө вакытка күчерелә (әмма 20 көннән дә артык түгел), бер үк вакытта түбәндәге шартларны үтәү дә керә:

1) контрольдә тотыла торган затның яисә аның вәкиленең булмавы, төзекләндөрү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыруға вәкаләтле вазыйфаи затның, контроль чарасын уздырганда мәжбүри таләпләрне үтәвөн бәяләүгә комачауламый, контрольдә тотыла торган зат контроль чараны уздыру турында тиешенчә хәбер ителгән шарт белән;

2) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерүнен турыдан-туры куркыныч янау билгеләре булмау яисә фактта зыян (зарар) китерү билгеләре булмау;

3) контроль чараны уздырганда контрольдә торучы затның булмау өчен житди сәбәпләр (контрольдә торучы затның авыруы, аның командировкасы h.b.) бар.

3.11. Урынга чыгып тикшерүне үткәрү вакыты 30 эш көненнән артмый.

Күчмә тикшерү барышында кече эшмәкәрлекнең бер субъектына карата багланышларның гомуми срокы кече предприятие өчен 50 сәгатьтән һәм микропредприятие өчен 15 сәгатьтән арта алмый.

Россия Федерациясенең берничә субъекты территориясендә үз эшчәнлеген гамәлгә ашыручы оешмага карата күчмә тикшерү үткәрү срокы оешманың һәр филиалы, вәкиллеге, аерымланган структур бүлекчәсе яисә житештерү объекты буенча аерым билгеләнә.

3.12. Контроль чарапар үткәрүнен барлық очракларында контроль гамәлләрне башкарырга вәкаләтле вазыйфаи затлар һәм контроль гамәлләрне башкаруга жәлеп ителә торган затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәүне (бозуны) дәлилләр өчен фотога төшү, аудио- һәм видеога язу, вазыйфаи затлар үткәргән контроль чараны уздыруға вәкаләтле геодезик һәм картометрик үлчәүләр кулланылырга мөмкин. Фотога төшерү, аудио- һәм видеога яздыру, геодезик һәм картометрик үлчәүләр һәм әлеге максатлар өчен файдаланылган техник чарапар турында мәгълүмат контроль чара нәтижәләре буенча төзелә торган актта һәм контроль чара қысаларында үткәрелә торган контроль гамәл нәтижәләре буенча төзелә торган беркетмәдә чагыла.

3.13. Контроль чара нәтижәләренә контрольдә тотыла торган зат тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәүне бәяләү, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү һәм (яисә) аларны бозуларны туктату өчен шартлар тудыру, бозылган хәлне торғызу, вәкаләтле органнарга яисә вазыйфаи затларга жаваплылыкка жәлеп итү турындағы мәсьәләне карау һәм (яисә) Башкарма комитеты тарафыннан «Россия Федерациясендә дәүләт

контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль түрында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 90 статьясындагы 2 өлешиендә каралган чараларны куллану өчен мәгълүмат жибәрү керә.

3.14. Контрольдә торучы зат белән үзара хезмәттәшлекне күздә тоткан контроль чарасы тәмамланғаннан соң, контроль чара акты төzelә. Мондый чараны уздыру нәтижәләре буенча мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланган очракта, актта нәкъ менә нинди мәжбүри таләп бозылган, нинди норматив хокукий акт һәм аның структур берәмлеге билгеләнгән, дип күрсәтелә. Контроль чара тәмамланғанчы ачыкланган бозуларны бетергән очракта, актта аны бетерү факты күрсәтелә. Мәжбүри таләпләрне бозу дәлиле булган документлар, башка материаллар актка беркетелергә тиеш. Тикшеру чараларын үткәргендә тутырылган тикшеру кәгазьләре актка беркетелә.

Актны рәсмиләштерү, әгәр актны рәсмиләштерүнен башка тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнмәгән булса, мондый чараны үткәрү көнендә контроль чара үткәрү урынында башкарыла.

Прокуратура органнары тарафыннан килештерелгән контроль чара акты, аны рәсмиләштергәннән соң, прокуратура органнарына Контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестры аша түрйдан-туры аны рәсмиләштергәннән соң жибәрелә.

3.15. Контроль чаралар түрында мәгълүмат Контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрында урнаштырыла.

3.16. Контроль башкарырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан кылыша торган, контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрында күрсәтелгән гамәлләр һәм караплар түрында белешмәләр урнаштыру, шулай ук аларны контролльдә тотыла торган затларга дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәту һәм дәүләт һәм муниципаль функцияләрне башкару өчен электрон рәвештә кулланыла торган мәгълүмати системаларның мәгълүмати-технологик хезмәттәшлекен тәэммин итә торган инфраструктура ярдәмендә житкерү, шул исәптән «Бердәм дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр (функцияләр) порталы» федераль дәүләт мәгълүмат системасы аша (алга таба – дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнен бердәм порталы) һәм (яисә) региональ дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр порталы аша житкерү юлы белән гамәлгә ашырыла.

Контроль вәкиле булган эшмәкәрлек эшчәнлеген гамәлгә ашырмаган граждан муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан башкарыла торган документлар, гамәлләр һәм кабул ителә торган караплар түрында аңа кәгазь чыганакта документлар алу кирәклеге түрында Башкарма комитеты адресына хәбәр юллаган яисә электрон почта адресы түрында белешмәләр

булмаган очракта контрольдә тотыла торган затка документларны дәүләт һәм муниципаль хәзмәтләрнең бердәм порталы аша электрон рәвештә жибәрү мөмкинлеге турында хәбәр итә (затның бердәм идентификация һәм аутентификация системасында хисап язмасы булмаса яки ул бердәм идентификация һәм аутентификация системасында теркәү процедурасын узуны төгәлләмәгән очракта). Күрсәтелгән граждан Башкарма комитетына документларны басма чыганакта жибәрергә хокуклы.

2023 елның 31 декабренә кадәр контрольдә тотыла торган затка контрольне, гамәлләрне һәм кабул ителә торган караплар башкарырга вәкаләтле вазыйфаи затлар турында мәгълүмат житкерү, документлар һәм белешмәләр жибәрү, контрольдә тотыла торган затка Башкарма комитеты тарафыннан шул исәптән кәгазьдә почта элемтәсе аша, контрольдә тотыла торган затка электрон рәвештә мәгълүмат бирү мөмкин булмаган очракта яки контрольдә тотыла торган зат таләбе буенча да башкарлырыга мөмкин.

3.17. Актта бәян ителгән фактлар һәм нәтижәләр белән килешмәгән очракта, контрольдә тотыла торган зат «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 39 - 40 статьяларында һәм әлеге Нигезләмәнең 4 бүлегендә каралган тәртиптә шикаять жибәрергә хокуклы.

3.18. Контроль чара үткәргәндә мәжбүри таләпләрне бозу очраклары ачыкланмаган очракта, бу хакта белешмәләр Контроль (күзәтчелек) чараларның бердәм реестрына кертелә. Тикшерүне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи зат мәжбүри таләпләрне үтәү буенча тәкъдимнәр бирергә, закон саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән башка чаралар үткәрергә хокуклы.

3.19. Мәжбүри таләпләрне бозуларның контроль чараларын уздырганда Башкарма комитетының (тикшереп торырга вәкаләтле вазыйфаи зат) Россия Федерациясе законнарында каралган вәкаләтләр чикләрендә түбәндәгеләрне үтәргә тиеш:

1) контрольдә тотыла торган затка, аларны бетерүнен тиешле срокларын күрсәтеп һәм (яисә) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерүне булдырмау чараларын уздыру турында ачыкланган хокук бозуларны бетерү турында күрсәтмә бирергә;

2) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерүне булдырмау яисә аны туктату буенча һәм гражданнары, оешмаларны законга саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычы булу турында һәм аны булдырмау

ысуллары хакында мәгълүматның телесе нинди мөмкин ысулы белән аларга житкерү буенча Россия Федерациясе законнарында каралган чараларны кичекмәстән кабул итәргә, әгәр контроль чараны үткәргендә гражданың, төзекләндерү өлкәсендә контроль объектына ия булган һәм (яисә) файдаланыла торган оешмаларның эшчәнлеге законда саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычы яисә мондый зыян (зарар) китерелгән очракта, аны булдырмау ысуллары турында мәгълүмат житкерергә;

3) контроль чара барышында жинаять билгеләре ачыкланганда яисә административ хокук бозу ачыкланганда тиешле мәгълүматны үз компетенциясе нигезендә дәүләт органына жибәрергә яисә тиешле вәкаләтләр булганда гаепле затларны законда билгеләнгән җаваплылыкка жәлеп итү чараларын күрергә;

4) ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерүне, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтүне, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерергә мөмкин булган зыянны булдырмый калуны тикшереп торуны гамәлгә ашыру чараларын, күрсәтмәне мәжбүри үтәүне таләп итеп судка мөрәжәгать иткәнчегә кадәр, күрсәтмәне мәжбүри үтәүне тәэммин итү буенча билгеләнгән вакытта, әгәр мондый чара законнарда каралган булса;

5) мәжбүри таләпләрне үтәү, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән башка чаралар уздыру буенча тәкъдимнәр бирү турындагы мәсьәләне каарга.

3.20. Тикшереп торуны гамәлгә ашыруучы вазыйфаи затлар төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда федераль башкарма хакимият органнары һәм аларның территориаль органнары, Татарстан Республикасы башкарма хакимиите органнары, жирле үзидарә органнары, хокук саклау органнары, оешмалар һәм гражданнар белән билгеләнгән тәртиптә эш итәләр.

Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру кысаларында контроль чара уздыру барышында закон таләпләрен бозу ачыкланган очракта, Россия Федерациясе законнарында административ һәм башка җаваплылык каралган, контроль чара актында ачыкланган хокук бозу билгеләре булу турында мәгълүмат күрсәтелә. Тикшерүне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи затлар күрсәтелгән актның күчермәсен тиешле җаваплылыкка тартырга вәкаләтле хакимият органына юллый.

4. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи затларның гамәлләрене (гамәл кылмавына) карата Башкарма комитеты каарларына, гамәлләрене (гамәл кылмавына) карата шикаять белдерү

4.1. Башкарма комитетының каарларына, төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи затларның гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 9 бүлегендә билгеләнгән тәртиптә шикаять бирелергә мөмкин.

4.2. Тәртип саклаучы затлар, аларның хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре, алар фикеренчә, төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру кысаларында турыдан-туры бозылган, судка кадәр шикаять бирергә хокуклы:

- 1) контроль чарапар уздыру турында каарлар;
- 2) ачыкланган хокук бозуларны бетерү турында контроль чарапар актлары, курсәтмәләр;
- 3) төзекләндерү өлкәсендә контроль чарапары кысаларында контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затларның гамәлләрен (гамәл кылмауларын).

4.3. Шикаять контрольдә торучы зат тарафыннан шикаятьне карауга вәкаләтле орган дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталын һәм (яисә) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең региональ порталын кулланып электрон рәвештә тапшырыла.

Дәүләт яисә закон тарафыннан саклана торган башка серне тәшкил итүче белешмәләр һәм документлар булган шикаять дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталыннан һәм дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең региональ порталыннан, закон белән саклана торган башка сер турындагы Россия Федерациясе законнары таләпләрен исәпкә алыш, файдаланусыз бирелә. Тиешле шикаять Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Исәнсеф авыл жирлеге башлыгының шәхси кабул итүендә контрольдә торучы зат тарафыннан шикаятьтә (документларда) дәүләт яисә закон белән саклана торган башка серне тәшкил итүче белешмәләрнең булуы турында алдан хәбәр ителә.

4.4. Башкарма комитеты каарына, аның вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата шикаять Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Исәнсеф авыл жирлеге башлыгы (башлыгы урынбасары) тарафыннан карала.

4.5. Башкарма комитеты каарына шикаять, аның вазыйфаи затларының гамәлләре (гамәл кылмавы) контрольдә тотыла торган зат үз хокукларын бозу турында белгән яки белергә тиеш булган көннән алыш 30 календарь көн эчендә бирелергә мөмкин.

Башкарма комитеты курсәтмәсенә шикаять контрольдә тотылган зат тарафыннан курсәтмә алышган вакыттан алыш 10 эш көне эчендә бирелергә мөмкин.

Шикаять бирү срогоын житди сәбәп аркасында уздырган очракта, шикаятьне биргән затның үтенече буенча бу срок Башкарма комитеты тарафыннан (шикаятьне карауга вәкаләтле вазыйфаи зат) торғызылырга мөмкин.

Шикаять биргән зат шикаять буенча карап кабул ителгәнчегә кадәр аны тулысынча яки өлешчә кире алырга мөмкин. Шул ук вакытта шикаятьнең кабат юнәлеше шул ук нигезләр буенча рәхсәт ителми.

4.6. Башкарма комитеты каарына, аның вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять аны теркәгәннән соң 20 эш көне эчендә каралырга тиеш.

Аны карау өчен башка органнар карамагындағы белешмәләрне алу таләп ителгән очракта, шикаятьне карау срогоы муниципаль район Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль район Исәнсеф авыл жирлеге Башлыгы (Башлыгы урынбасары) тарафыннан 20 эш көненә хәтле озайтылырга мөмкин.

5. Төзекләндерү өлкәсендә контрольнең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре

5.1. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген бәяләү «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 30 статьясы нигезендә гамәлгә ашырыла.

5.2. Контроль төренең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре, төзекләндерү өлкәсен контрольдә тоту өчен индикатив күрсәткечләр Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Исәнсеф авыл жирлеге Советы тарафыннан раслана.

Төзекләндерү өлкәсендәге муниципаль контроль турындагы нигезләмәгә аңлатма

Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль (алга таба – Нигезләмә) турындагы нигезләмә «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 14 статьясындагы 1 өлешенең 19 пункты һәм «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон (алга таба - 248-ФЗ номерлы Феде-

закон) нигезендә өзөрләндө һәм муниципаль берәмлекнен вәкиллекле органы карары белән расланырга һәм 2022 елның 1 гыйнварыннан да иртәрәк булмаган вакытта гамәлгә кертелергә тиеш.

1. Нигезләмә көргән көннән алып жирлектә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча элек кабул ителгән муниципаль хокукий актларның гамәлдә булуын туктатуга иғтибар итәбез. Димәк, 2022 елның 1 гыйнварына кадәр жирлекнен жирле үзидарә органнары компетенциясен исәпкә алыш, мондый актларның үз көчләрен югалткан дип тану турында кирәkle муниципаль хокукий актлар кабул ителергә тиеш (әлеге контроль тәре турында нигезләмә, профилактика программысы, контрольне гамәлгә ашыруның административ регламенты).

2. Әгәр муниципаль контрольнен әлеге тәрен гамәлгә ашыру вәкаләте жирлекләр белән муниципаль районның жирле үзидарә органнары белән килешү нигезендә тапшырылган булса, аларга жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл иту вәкаләтләрен гамәлгә ашыруны шушы жирлекләр бюджетларыннан муниципаль район бюджетына бирелә торган бюджетара трансферлар исәбеннән тапшыру турында килешү нигезендә тапшырылган булса, мондый хәлдә вәкаләтләрне тапшыру турында килешү эчтәлеген исәпкә алышга кирәк.

Вәкаләтләрне тапшыру турында югарыда аталган килешүләр төзегәндә, кагыйдә буларак, жирлекнен жирле әһәмиятендәге билгеле бер мәсьәләне хәл иту вәкаләте тапшырыла дип күрсәтелә һәм муниципаль районның жирле үзидарә органнарына әлеге мәсьәләне норматив җайга салу вәкаләте дә тапшырыла дип күрсәтелми. Өстәвенә, вәкаләтләрне тапшыру турында еш кына муниципаль район Башкарма комитеты һәм жирлек тарафыннан килешүләр төзелә. «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 15 статьясындагы 4 өлешенен мәгънәсе буенча вәкаләт жирле үзидарәнен шушы вәкаләткә ия органы тарафыннан тапшырыла (һәм шунца бәйле рәвештә килешү төзелә). Муниципаль контроль рәвеше турындагы нигезләмә нәкъ менә муниципаль берәмлекнен вәкиллекле органы тарафыннан расланырга тиеш. Шунца күрә муниципаль районның һәм жирлекнен вәкиллекле органнары арасында муниципаль контроль формасы турындагы нигезләмәне раслау хакындагы вәкаләтләрне тапшыру мәсьәләсе буенча килешү төзелмәгән булса, муниципаль контроль формасы турындагы нигезләмәне раслый торган хокукий акт кабул иту жирлекнен вәкиллекле органы компетенциясендә кала.

3. Нигезләмә нигезендә 248-ФЗ номерлы Федераль законның 22 статьясындағы 7 өлеše нигезендә төзекләндөрү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда куркынычларны бәяләү һәм аларга идарә итү системасы кулланылмый.

Шуңа бәйле рәвештә Нигезләмәдә беркетелгән контроль чаралар (инспекция визиты, рейд тикшерүе, документар тикшерү, күчмә тикшерү, мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү, күчмә тикшерү) планнан тыш чаралар рәвешендә уздырыла.

Планнан тыш контроль чаралар бары тик прокуратура органнары белән килештерелгәннән соң ғына үткәрелергә мөмкин.

Төзекләндөрү өлкәсендә муниципаль контрольдә план характерының булмавы дәүләт хакимиятенең федераль органнары тарафыннан контроль чаралар үткәрүгә планлы (хәвеф-хәтәр) якын килүне билгеләгәндә, муниципаль контроль объектларында хәвеф-хәтәр төркемнәрен муниципаль контроль объектларында курсателгән хокуклардан файдалану практикасын исәпкә алыш, муниципаль контроль объектларында рисклар төркемен билгеләргә тәкъдим ителүе белән анлатыла. Булган мәгълүматларга караганда, жирлекләрнең абсолют күпчелегендә төзекләндөрү өлкәсендә муниципаль контроль системалы рәвештә башкарылмаган. Шулай булгач, планлаштырылган контроль чараларының ешлыгын билгеләү максатларында муниципаль контроль объектларына градация үткәру мөмкинлеге бирә торган мәгълүмат юк.

4. Нигезләмәнен 1.6 пунктында мәжбүри таләпләр исемлеге территорияне төзекләндөрү қагыйдәләрен җайга салу предметыннан чыгып формалаштырылды, шул исәптән «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 45.1 статьясы таләпләрен исәпкә алыш.

Нигезләмәнен 1.6 пунктындағы нигезләмәләрне төгәлләштерү «Самара өлкәсе территориясендә административ хокук бозулар турында» 2007 елның 01 декабрендәге 115-ГД номерлы Самара өлкәсе Законында каралган төзекләндөрү өлкәсендә административ хокук бозулар составы мисалында гамәлгә ашырылды. Нигезләмәнен 1.6 пункты нигезләмәләрен Россия Федерациясенең башка субъекты мохтаҗларына яраклаштырганда төзекләндөрү өлкәсендә административ хокук бозуларның конкрет составларын билгели торган Россия Федерациясенең тиешле субъекты законы нигезләмәләрен исәпкә алышга кирәк.

5. Нигезләмәдә түбәндәге төр профилактик чаралар үткәру каралган:

- 1) мәгълүмат бирү;
- 2) хокук куллану практикасын гомумиләштерү;

- 3) кисәтүләр игълан иту;
- 4) консультация бирү;
- 5) профилактик визит.

Нигезләмәнең профилактик чаралары буларак намуслылыгын стимуллаштыру һәм үз-үзеңне камилләштерү чаралары ачыкланмаган.

Шулай ук билгеләп үтәргә кирәк, контроль объектларына карата куелган мәжбүри таләпләр, аларның хәвеф-хәтәр критерийларына туры килүе, шулай ук төзекләндөрү өлкәсендә контроль объектларына карата уздырыла торган контроль чараларның тәрләре, эчтәлеге һәм интенсивлыгы турында, аларны тиешле хәвеф-хәтәр категориясенә кертүдән чыгып, муниципаль контроль органы гражданнарның жыелышларында һәм конференцияләрендә мәгълүмат житкерүне һәм консультацияләүне гамәлгә ашырырга мөмкин.